

Warszawa, dnia 4 listopada 2024 r.

Poz. 1615

USTAWA

z dnia 27 września 2024 r.

o zmianie ustawy o rencie socjalnej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2194) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty renty socjalnej oraz dodatku dopełniającego.”;

2) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustalając całkowitą niezdolność do pracy, lekarz orzecznik, za zgodą osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego, zgłoszoną nie później niż w trakcie badania tej osoby, ustala niezdolność tej osoby do samodzielnej egzystencji, na zasadach i w trybie określonym ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu uzyskania świadczenia, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2024 r. poz. 256, 859 i 1246), lub dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a.”;

3) po art. 6 dodaje się art. 6a–6c w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Osobie uprawnionej do renty socjalnej, będącej całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, przysługuje dodatek dopełniający w wysokości 2520 zł.

2. Dodatek dopełniający przyznaje się na wniosek osoby ubiegającej się o ten dodatek lub jej przedstawiciela ustawowego.

3. Dodatek dopełniający przyznaje się również na wniosek innej osoby albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – dyrektora centrum usług społecznych, działających za zgodą osób, o których mowa w ust. 2.

4. Dodatek dopełniający wypłaca się z rentą socjalną.

5. Kwota dodatku dopełniającego podlega corocznie waloryzacji od dnia 1 marca.

6. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty dodatku dopełniającego przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota dodatku nie może ulec obniżeniu.

7. Wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku kalendarzowym ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów.

8. Prezes Zakładu ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 14 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od terminu waloryzacji kwotę dodatku dopełniającego.

9. Podwyższenie kwoty dodatku dopełniającego w związku z waloryzacją następuje z urzędu i nie wymaga wydania decyzji. Zakład lub organ emerytalno-rentowy przekazuje osobie pobierającej rentę socjalną informację o podwyższeniu wysokości dodatku dopełniającego, a Zakład udostępnia tę informację także na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład.

Art. 6b. 1. Wniosek o dodatek dopełniający zawiera:

- 1) dane osoby ubiegającej się o dodatek dopełniający:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL albo, jeżeli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu,
 - d) adres miejsca zamieszkania,
 - e) adres miejsca pobytu lub ostatniego miejsca zamieszkania – w przypadku osoby nieposiadającej adresu miejsca zamieszkania,
 - f) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania;
- 2) podpis osoby ubiegającej się o dodatek dopełniający lub jej przedstawiciela ustawowego albo pełnomocnika.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza leczącego nie wcześniej niż miesiąc przed dniem złożenia wniosku;
- 2) posiadaną dokumentację medyczną z przebiegu leczenia.

Art. 6c. 1. Dla celów ustalania uprawnień do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych oraz ustalania wysokości tych świadczeń, dodatek dopełniający uwzględnia się na tych samych zasadach jak rentę socjalną.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy świadczenia wspierającego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429 i 2760).”;

4) w art. 8:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Renta socjalna oraz dodatek dopełniający nie przysługują za okres tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, z zastrzeżeniem ust. 1a.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osobie, o której mowa w ust. 2, samotnie gospodarującej, nieposiadającej innego przychodu i niemającej prawa do renty rodzinnej, która jest właścicielem lokalu mieszkalnego (domu jednorodzinny), której przysługuje spółdzielcze prawo do lokalu lub która jest najemcą lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy, innych jednostek samorządu terytorialnego albo stanowiącego własność Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, może być wypłacane 50 % kwoty renty socjalnej oraz 50 % kwoty dodatku dopełniającego, jeżeli zobowiąże się pisemnie, że z kwoty tej będzie dokonywała opłat z tytułu czynszu lub innych należności za lokal mieszkalny (dom jednorodzinny), a w lokalu (domu jednorodzinny) nie przebywają inne osoby.”;

5) w art. 9:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej lub świadczenia pieniężnego przyznanego na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658) kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300 % kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota obniżonej renty socjalnej nie może być niższa niż 10 % kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

2. Renta socjalna nie przysługuje, jeżeli kwota renty rodzinnej lub świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, przekracza 300 % kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.”,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku obniżenia renty socjalnej z przyczyn, o których mowa w ust. 1, kwota dodatku dopełniającego ulega obniżeniu o taki sam procent, o jaki obniżono rentę socjalną.”;

6) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do renty socjalnej oraz dodatku dopełniającego ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

7) w art. 12:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do przyznania i wypłaty dodatku dopełniającego.”;

b) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Organ emerytalno-rentowy wypłacający rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wydaje decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym lub dodatku dopełniającego w razie wystąpienia okoliczności powodujących zawieszenie prawa do renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym lub wstrzymanie wypłaty renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym lub dodatku dopełniającego.

5. W przypadku gdy organ emerytalno-rentowy ustali prawo do renty rodzinnej lub świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1, jest obowiązany do powiadomienia Zakładu o przyznaniu tej renty lub tego świadczenia osobom pobierającym rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym.

6. Od decyzji w sprawie renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym lub dodatku dopełniającego wydanej przez jednostkę organizacyjną Zakładu lub przez organ emerytalno-rentowy osobie ubiegającej się o rentę socjalną lub o rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym lub o dodatek dopełniający przysługują środki odwoławcze przewidziane dla decyzji w sprawach emerytur i rent w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243).”;

8) art. 12b i art. 12c otrzymują brzmienie:

„Art. 12b. 1. Jeżeli dla osoby uprawnionej do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym ustanowiono opiekę prawną, świadczenie to wypłaca się osobie sprawującej tę opiekę.

2. Jeżeli do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym uprawniona jest osoba, która wymaga opieki innej osoby oraz nad którą nie została ustanowiona opieka prawna, w przypadku gdy osoba uprawniona do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym nie może odebrać jej samodzielnie, świadczenia są wypłacane osobie sprawującej nad nią opiekę faktyczną, na podstawie oświadczenia o sprawowaniu tej opieki. Sprawowanie opieki faktycznej nad osobą uprawnioną do renty socjalnej potwierdza wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby uprawnionej.

3. Rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wypłaca się osobom sprawującym opiekę prawną lub opiekę faktyczną nad osobami uprawnionymi do renty socjalnej lub do renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym, po uprzednim pouczeniu o konieczności poinformowania organu rentowego o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części oraz o obowiązku zwrotu świadczenia przez te osoby w przypadku, gdy zostało pobrane nienależnie.

Art. 12c. 1. Rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wypłaca się osobie uprawnionej:

1) w formie bezgotówkowej na wskazany przez nią jej rachunek płatniczy prowadzony w kraju lub wydany w kraju jej instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222) albo

2) za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń.

2. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego albo karę aresztu za wykroczenie oraz osobie tymczasowo aresztowanej rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wypłaca się:

1) w formie bezgotówkowej na wskazany przez nią jej rachunek płatniczy prowadzony w kraju lub wydany w kraju jej instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych albo

2) na jej wniosek za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność w zakresie doręczania świadczeń pod adresem zakładu karnego lub aresztu.

3. W przypadku gdy rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym wypłaca organ emerytalno-rentowy, wypłata następuje w tej samej formie, w której następuje wypłata renty rodzinnej lub świadczenia pieniężnego, o których mowa w art. 9 ust. 1, wypłacanych w zbiegu z rentą socjalną lub rentą socjalną z dodatkiem dopełniającym.

4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób sprawujących opiekę prawną nad osobami uprawnionymi do renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy osoba sprawująca opiekę prawną nad osobą uprawnioną do renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym odbywa karę pozbawienia wolności, karę aresztu wojskowego albo karę aresztu za wykroczenie lub jest tymczasowo aresztowana.”;

9) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zakład jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania i wypłacania renty socjalnej, dodatku dopełniającego oraz zasiłku pogrzebowego, zapewniając rzetelność tych danych.”;

10) w art. 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Renta socjalna, odsetki za opóźnienia w wypłacie renty socjalnej, dodatek dopełniający, zasiłek pogrzebowy oraz koszty ich obsługi wypłacane przez Zakład i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego są finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, 863, 1089 i 1572).”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Koszty obsługi wypłaty dodatku dopełniającego wynoszą 0,5 % kwoty przeznaczonej na jego wypłatę.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Renta socjalna, dodatek dopełniający, zasiłek pogrzebowy oraz koszty ich obsługi wypłacane przez organy emerytalno-rentowe, z wyłączeniem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, są finansowane ze środków budżetu państwa.”;

11) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. W postępowaniu w sprawach o rentę socjalną oraz dodatek dopełniający stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505, z późn. zm.²⁾) w art. 1a po pkt 10a dodaje się pkt 10b w brzmieniu:

„10b) rencie socjalnej – rozumie się przez to rentę socjalną lub rentę socjalną z dodatkiem dopełniającym”;

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.³⁾) w art. 34:

1) w ust. 1 po wyrazach „rent socjalnych” dodaje się wyrazy „, dodatków dopełniających”;

2) w ust. 7 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „rent socjalnych,” dodaje się wyrazy „dodatków dopełniających,”;

3) w ust. 10 po wyrazach „rent socjalnych,” dodaje się wyrazy „dodatków dopełniających,”.

Art. 4. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243) w art. 76 w ust. 1 w pkt 6 w lit. c po wyrazach „rent socjalnych” dodaje się wyrazy „oraz dodatków dopełniających”.

Art. 5. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 i 858) w art. 3:

1) w pkt 23 w lit. d po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego,”;

2) w pkt 24 w lit. d po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego,”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 2760 oraz z 2024 r. poz. 858, 859, 1222, 1473 i 1572.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 232, 854, 858, 859, 863, 1572, 1585 i 1593.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858, 1222 i 1593) w art. 81 w ust. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 16, jest kwota emerytury, renty lub świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 5 pkt 20 lit. b, pomniejszona o kwotę spłaty nadpłaty świadczenia, z uwzględnieniem dodatku dopełniającego do renty socjalnej, z wyłączeniem innych dodatków, zasiłków, świadczeń pieniężnych i ryczałtu energetycznego, ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz deputatu węglowego, albo kwota uposażenia pobieranego w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego, kwota uposażenia pobieranego po zwolnieniu ze służby lub świadczenia pieniężnego o takim samym charakterze;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) w art. 2:

- 1) w pkt 17 w lit. d po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego;”;
- 2) w pkt 18 w lit. d po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, 863, 1089 i 1572) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 1a w pkt 3 po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego;”;
- 2) w art. 6b w ust. 1 w pkt 3 po wyrazach „renty socjalnej,” dodaje się wyrazy „dodatku dopełniającego;”.

Art. 9. W ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 1407) w art. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

- „9) renty socjalnej lub renty socjalnej z dodatkiem dopełniającym, o których mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2194 oraz z 2024 r. poz. 1615);”.

Art. 10. 1. Przyznanie dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, osobie pobierającej rentę socjalną, która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ma orzeczoną niezdolność do samodzielnej egzystencji, następuje z urzędu i nie wymaga wydania decyzji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje osobie, o której mowa w ust. 1, informację o przyznaniu dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, a także udostępnia tę informację na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku gdy rentę socjalną wypłaca organ emerytalno-rentowy, informację o przyznaniu dodatku dopełniającego przekazuje ten organ.

3. W przypadku gdy osoba pobierająca rentę socjalną nie ma w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy orzeczonej niezdolności do samodzielnej egzystencji, dodatek dopełniający, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, przysługuje na jej wniosek, o ile osoba ta uzyska orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji.

4. Do postępowania w sprawie wniosku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 11. 1. Pierwsza wypłata dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, nastąpi w maju 2025 r. w terminach płatności rent socjalnych.

2. W przypadku osoby, o której mowa w art. 10 ust. 1, wypłata dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, nastąpi w terminie określonym w ust. 1, z wyrównaniem od dnia 1 stycznia 2025 r.

3. W przypadku osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3, wypłata dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, nastąpi nie wcześniej niż w terminie płatności określonym w ust. 1, z wyrównaniem od miesiąca złożenia wniosku.

4. W przypadku wypłaty dodatku dopełniającego, o którym mowa w art. 6a ustawy zmienianej w art. 1, z wyrównaniem osobie, której za okres wyrównania wypłacono świadczenie uzupełniające, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2024 r. poz. 256, 859 i 1246), dodatek dopełniający wypłaca się po potrąceniu kwoty wypłaconego świadczenia uzupełniającego.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*